

วิทยาลัยชุมชนสงขลา
จังหวัดสงขลา
SANGKHLA COMMUNITY COLLEGE

ประวัติ

วิทยาลัยครูพิบูลสงคราม พิษณุโลก

วิทยาลัยครู พิบูลสงคราม เป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียง
แห่งหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลก จะเล่าให้ฟังว่า วิทยาลัยครูแห่งนี้
ประวัติมาอย่างไร

เมื่อจะเล่าถึงประวัติของวิทยาลัยครู พิบูลสงคราม ก็จำเป็นต้องกล่าวถึงโรงเรียน เฉลิม
ขวัญสตรี อันเป็นสถาบันการศึกษาที่มีชื่อเสียงอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดพิษณุโลกด้วย เพราะสถาน
ศึกษาทั้งสองแห่งนี้มีส่วนเกี่ยวข้องกันอยู่

โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี ตั้งเมื่อ ๘ พฤศจิกายน ๒๔๖๖ มีชื่อว่าโรงเรียนสตรีประจำมณฑล
พิษณุโลก “เฉลิมขวัญสตรี” ณ ที่ตั้งปัจจุบันนี้ ซึ่งเดิมเป็นสโมสรเสือป่า นางชำนาญชบวนสอน
(นวล) เป็นครูใหญ่ ครั้นถึงเดือน กรกฎาคม ๒๔๖๘ นางชำนาญชบวนสอน ย้ายไปรับราชการที่
จังหวัดอุดรธานี นางสาวสังวาลย์ สุขโรจน์ เป็นครูใหญ่ต่อมา

พ.ศ. ๒๔๗๖ เปิดแผนกฝึกหัดครูชั้น รับนักเรียนที่สอบได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มาเรียนตาม
หลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕-๖ เพิ่มวิชาครูเข้าอีก ๑ วิชา เรียนครบ ๓ ปี สอบได้เรียกว่าได้ประโยค
ครูมูล นักเรียนฝึกหัดครูเลขประจำตัว ๑ คือ นางสาวสมบัติ เสมาทอง (ปัจจุบันเป็น สมบัติ
พูลสวัสดิ์) สังกัดจังหวัดเพชรบูรณ์ เริ่มมีนักเรียนอยู่ประจำโรงเรียน พ.ศ. ๒๔๗๗ เปิดรับนักเรียน
ฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดชั้นอีกประเภทหนึ่ง รับนักเรียนที่สอบได้ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓ มาเรียนตาม
หลักสูตรมัธยมศึกษาปีที่ ๔-๕ กับวิชาครู เรียนครบสองปีสอบได้ เรียกว่าได้ประโยคครูประกาศนียบัตร
จังหวัด นักเรียนฝึกหัดครูประกาศนียบัตรจังหวัดนี้ เมื่อสอบได้แล้วถ้าสมัครเรียนต่อไปอีก ๑ ปี
ตามหลักสูตรชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๖ กับวิชาครู สอบได้ ก็เรียกว่าได้ประโยคครูมูล

พ.ศ. ๒๔๘๖ แยกแผนกฝึกหัดครูออกจากโรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี เป็นอีกโรงเรียนหนึ่งต่างหาก ได้ชื่อว่า โรงเรียนฝึกหัดครูพิษณุโลก นางสาวสังวาลย์ สุขโรจน์ เป็นครูใหญ่ ส่วนครูใหญ่ของเฉลิมขวัญสตรีนั้นคือ นางสาวยุพิน นาคสวัสดิ์ กิจการแยกกัน แต่สถานที่ยังรวมกันอยู่

พ.ศ. ๒๔๘๙ นางสาวสังวาลย์ สุขโรจน์ ลาออก กระทรวงศึกษาธิการส่งนางสาวเบญจาทุงคะศิริ (ปัจจุบันเป็น เบญจา แสงมะลิ อาจารย์ใหญ่โรงเรียนอนุบาลละอออุทิศ) มาเป็นครูใหญ่ เปิดรับนักเรียนฝึกหัดครูประจำบาลชั้นอีกประเภทหนึ่ง รับนักเรียนที่สอบได้ชั้นประถมปีที่ ๔ มาเรียนตามหลักสูตรมัธยมปีที่ ๑-๒-๓ กับวิชาครู เรียน ๓ ปี สอบได้เรียกว่าประโยคครูประจำบาลนักเรียนประเภทนี้เปิดรับเพียง ๒ รุ่นเท่านั้นก็เลิกกันไป

ทางเฉลิมขวัญสตรี ในเดือน พฤษภาคม ๒๔๙๐ นางสาวยุพิน นาคสวัสดิ์ ย้ายเข้าไปรับราชการในกรุงเทพฯ นางเฉลิมวงศ์ โชติกฤษ (ปัจจุบันเป็นศึกษานิเทศก์ กรมวิสามัญศึกษา) ได้รับคำสั่งให้ย้ายมาดำรงตำแหน่งครูใหญ่แทน นางสาวยุพิน นาคสวัสดิ์ และในเดือน มิถุนายน ๒๔๙๐ นั้นเอง กระทรวงศึกษาธิการก็ส่งย้ายนางสาวเบญจาทุงคะศิริ เข้าไปรับราชการในกรุงเทพฯ ให้นางเฉลิมวงศ์ โชติกฤษ เป็นครูใหญ่โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูพิษณุโลก อีกตำแหน่งหนึ่งด้วย ฉะนั้นกิจการของโรงเรียนฝึกหัดครูซึ่งแยกจากเฉลิมขวัญสตรีไปแล้วถึง ๔ ปี จึงต้องกลับมารวมกันอีกครั้งหนึ่ง

พ.ศ. ๒๔๙๗ นางเฉลิมวงศ์ โชติกฤษ ย้ายกลับกรุงเทพฯ เพราะจะไปศึกษาต่อ ณ สหรัฐอเมริกา กระทรวงสั่งให้นางสาวประเยาว์ รังสิคุต (ปัจจุบันเป็น ประเยาว์ ศักดิ์ศรี อาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร) ซึ่งเพิ่งกลับจากดูงาน ณ สหรัฐอเมริกา ดำรงตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรี และรักษาการในตำแหน่งครูใหญ่โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูด้วย ตลอดเวลาที่กล่าวมานี้ โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูขึ้นอยู่กับกรมวิสามัญศึกษา

พ.ศ. ๒๔๙๘ ตั้งกรมการฝึกหัดครู ได้ปรับปรุงหลักสูตรของนักเรียนฝึกหัดครูใหม่ ผู้ที่จะเข้าศึกษาในโรงเรียนฝึกหัดครูจะต้องสอบได้ชั้นมัธยมปีที่ ๖ โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูพิษณุโลก จัดเฉพาะการศึกษาชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นต้น (ป.กศ.) แต่มีโครงการที่จะเปิดการศึกษา

ชั้นประกาศนียบัตรวิชาการศึกษาชั้นสูงต่อไป และในปี พ.ศ. ๒๔๙๔ นั้นเอง รัฐบาลซึ่งมี จอมพล
แปลก พิบูลสงคราม เป็นนายกรัฐมนตรี ได้อนุมัติเงิน ก.ศส. จำนวน ๕,๐๐๐,๐๐๐ บาท ให้สร้าง
โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีใหม่ ณ ที่ดินราชพัสดุ เลขที่ ๗๓๒๖ พื้นที่ ๙ ไร่ ๒ งาน ๘๘ ตารางวา
ตั้งอยู่ ณ ถนนวังจันทร์ ตำบลในเมือง อำเภอเมือง จังหวัดพิษณุโลก คณะผู้กับโรงเรียนเก่า
จอมพลแปลก พิบูลสงคราม มาวางศิลาฤกษ์เมื่อ ๒๗ พฤศจิกายน ๒๔๙๔ ทำการก่อสร้างเสร็จราว
ปลายเดือนพฤษภาคม ๒๔๙๕ แต่โรงเรียนเฉลิมขวัญสตรีมิได้ย้ายมาอยู่ ณ ที่แห่งใหม่นี้ เพราะ
ความไม่เหมาะสมหลายประการ เป็นต้นว่าอยู่ไกลย่านชุมชนหนาแน่น ทางไปมาไม่สะดวก ฯลฯ ทาง
ราชการจึงยกอาคารสถานที่ที่สร้างใหม่นี้ให้แก่โรงเรียนฝึกหัดครู ฉะนั้นในวันที่ ๑ มิถุนายน ๒๔๙๕
โรงเรียนสตรีฝึกหัดครูจึงแยกจากเฉลิมขวัญสตรีมาอยู่ ณ ที่แห่งใหม่นี้ นางสาวประเยาว์ รังสิคุต
ได้เป็นอาจารย์ใหญ่ของโรงเรียนสตรีฝึกหัดครูแต่โรงเรียนเดียว ๒๓ มิถุนายน ๒๔๙๕ โรงเรียน
สตรีฝึกหัดครูพิษณุโลกก็เปลี่ยนชื่อเป็นโรงเรียนฝึกหัดครู พิบูลสงคราม

เมื่อเราแยกมา ที่ที่เราอยู่ใหม่ยังเป็นป่าพง และต้นไม้ใหญ่รกทึบ พื้นที่เป็นหลุมเป็นบ่อ
ทั่วไป เรามีอาคารเรียน บ้านพักอาจารย์ใหญ่ บ้านพักครู บ้านพักภารโรง โรงครัว และโรง
อาหาร แต่ละหลังตั้งอยู่ในป่าพง โรงอาหารมีแต่หลังคา พื้นเป็นดินลูกรัง ไม่มีไฟฟ้า ประปา บัน
เราเริ่มจัดเป็นสหศึกษา นักเรียนหญิงอยู่ประจำ นักเรียนชายเดินเรียน ที่อยู่ของนักเรียนหญิงคือ
ชั้นบนของอาคารเรียน หน้าที่นักเรียนใช้ดื่ม อาบ และซักผ้า ตลอดจนใช้ปรุงอาหาร ก็คือน้ำในบ่อ
ที่อยู่ในสวนเกษตรในปัจจุบันนี้ กลางคืนเราใช้ตะเกียงรัวและเทียนไข เมื่อเราแยกมา เราไม่ได้เอา
โต๊ะเรียนและม้านั่งมาเลย ดังนั้น เมื่อถึงเวลาเรียนนักเรียนก็นั่งกับพื้น ใช้ม้านั่งที่ตงอยู่หน้าห้อง
๑๑๐ เป็นที่รองเขียน โต๊ะครูเราเอามา ๗ ตัว คือโต๊ะอย่างที่ตั้งเครื่องพิมพ์อยู่ในห้อง ๑๑๐ โต๊ะ
อาหาร ๔ ตัว ม้านั่ง ๘ ตัว คือโต๊ะยาวใหญ่ที่อยู่ในโรงอาหารปัจจุบันนี้

เมื่อมีนักเรียนหญิงอยู่ประจำ สิ่งจำเป็นที่จะต้องมียกคือ รั้ว เพื่อเป็นขอบเขตมิให้คนภายนอก
เข้ามาปะปน จึงสร้างรั้วด้านหลังและด้านหน้าขึ้น ด้านหน้าเป็นเสาซีเมนต์ซึ่งลวดหนาม ด้านหลัง
เป็นสังกะสี ด้านเหนือมีอาณาเขตติดต่อกับโรงเรียนการช่างสตรี มีรั้วลวดหนามอยู่แล้ว ส่วนด้านใต้

ที่ติดต่อกับโรงเรียนการช่างก็มีลวดหนามกันอยู่แล้วเช่นเดียวกัน

พ.ศ. ๒๕๐๑ กรมการฝึกหัดครูซื้อกรรมสิทธิ์ที่ดินของโรงเรียนการช่างเป็นเงิน ๑,๓๘๐,๐๐๐ บาท เราจึงได้พื้นที่เพิ่มขึ้นอีก ๑๓ ไร่ ๒ งาน ๖๒ ตารางวา และได้สร้างหอพักชั้น ๓ ชั้น ๒ หลัง ให้เป็นที่พักของนักเรียนชาย

พ.ศ. ๒๕๐๒ เดือนสิงหาคม กรมการฝึกหัดครูซื้อที่ดินจากกองทัพอากาศจำนวน ๑๒๐ ไร่ เป็นเงิน ๖๐๐,๐๐๐ บาท ได้บ้านพักของนายทหารอากาศติดกับที่ดิน ๕ หลัง เริ่มสร้างหอพักชั้น ๓ ชั้น ๒ พ.ศ. ๒๕๐๓ สร้างเสร็จแล้วก็ย้ายนักเรียนชายจากหอพักเดิมมาอยู่ที่นี่ ส่วนหอพักเดิมนั้นให้เป็นที่อยู่ของนักเรียนหญิง จึงไม่ต้องใช้ชั้นบนของอาคารเรียนเป็นที่พักของนักเรียนตั้งแต่บัดนั้นมา

พ.ศ. ๒๕๐๔ ได้ยกฐานะเป็นวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม เปิดการศึกษาชั้นประกาศนียบัตร วิชาการศึกษาชั้นสูง ในปีนี้เอง นางประเยาว์ ศักดิ์ศรี ก็ย้ายจากวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม ไปเป็นอาจารย์ใหญ่โรงเรียนฝึกหัดครูพระนคร นางสาวจิตชม กาญจนโชติ ได้เป็นอาจารย์ใหญ่แทน

นักศึกษาที่รัก บัดนี้เมื่อเธออยู่ในวิทยาลัยครูพิบูลสงคราม เธอจะได้เห็นอาคารต่าง ๆ เพิ่มขึ้นจากที่ได้กล่าวมาแล้วหลายหลัง เช่น หอพักหญิง ๓ สาลิต โรงฝึกงานหัตถศึกษา ฯลฯ สนามราบเรียบ ประดับด้วยต้นไม้ใหญ่น้อยสวยงาม มีไฟฟ้า ประปา พร้อมบริบูรณ์ ทางฝ่ายที่ดินที่ซื้อจากกองทัพอากาศนั้นแล้ว ก็มีอาคารเพิ่มขึ้นมากมายหลายหลัง มีทั้งหอพักของนักเรียน บ้านพักครู บ้านพักภารโรง ต่อไปก็จะมีโรงครัว โรงอาหาร หอพัก และอาคารเรียนเพิ่มขึ้นเรื่อย ๆ จนกว่าจะเต็มตามผังที่วางไว้ นักเรียนที่เข้าอยู่ในหอพักก็ได้รับความสะดวกสบายในเรื่องที่พัก อาหาร และการรับส่ง ยิ่งกว่าพวกพี่ที่อยู่มาก่อน ที่เป็นดังนกเพราะความร่วมมือแรง ร่วมใจ ของบรรดานักเรียน อาจารย์ใหญ่ ครู อาจารย์ คณงานภารโรง และกรมการฝึกหัดครู ช่วยกันสร้างสรรค์ให้วิทยาลัยครูพิบูลสงครามเจริญรุ่งเรืองขึ้นได้ถึงเพียงนี้ ต่อไปก็เป็นหน้าที่ของพวกเธอที่จะต้องร่วมมือร่วมใจกัน จรรโลงสถานศึกษาของเราให้คงงามและคงอยู่เพื่ออนุชนรุ่นหลังต่อไป

โดย อาจารย์ อุดา วีรพันธุ์